

BULETINUL AGRICOL

AL CAMEREI DE AGRICULTURĂ
A CIRCUMSCRIPTIEI ARAD ♦ (ARAD-BIHOR-HUNEDOARA)
APARE LA 1 SI 15 A LUNEI.

Redacția și Administrația:
Arad, Str. Gh. Popa No. 4.
Palatul Domeniilor.

Redactor responsabil.
Ing. Agr. Insp. General NICOLAE POPESCU
Secretarul Camerei de Agricultură

A b o n a m e n t e:
Pentru Cărcumscipție, pe un an Lei 5—.
Pentru alte județe, pe un an . . . 1000

C U P R I N S U L:

	Pag.		Pag.
1. Hristos a înviat	69	7. Recepționarea și păstrarea vițelor alloite până la plantare	76
2. Referatul referitor la plasarea fiilor săteni din Vechiul Regat în Ardeal și Banat	70	8. Apendicila la om	77
Adresa Ministerului cu privire la Referat	72	9. Cunoștințe tolositoare despre cal	78
3. Incercările cu „Soia”	72	10. Creșterea vițelor	81
4. Rostul agronomilor	73	11. Mai multă grije pentru animalele din curte	83
5. Cositul plantelor furagere	74	12. Intrebări și răspunsuri	84
6. Cultura Ciupercilor	75	13. Nouii abonați la Buletin	84

Hristos a înviat!

Cine ar putea să aștepte sărbătorile Paștilor cu mai multă bucurie de cât plugarul? Prin truda lui și cu binecuvântarea Tatălui ceresc holdele inverzesc, încep o viață nouă. Precum Hristos a murit ca nouă să ne dea viață veșnică; așa și plugarul din sămânța îngropată în pământ ne dă nouă, tuturor, pâinea cea de toate zilele. Țarina învie și sufletul plugarului se înveselește, prinde o viață nouă învie și el, privindu-și munca binecuvântată. În casa lui toate se înnoiesc, toate se curătesc, așa cum i-se curățește trupul și sufletul pentru sfânta cuminăcare. În grădina plugarului harnic inverzesc și înfloresc pomii, legumele și florile ca sărbătorile să fie întâmpinate cu toate podoabele raiului.

Atâta viață nouă în cele ce împrejmuesc pe plugar fac să fie mai din plin și viața lui lăuntrică. Pentru aceasta, la plugar e mai sărbătoare sărbătoarea Paștilor și e mai din adânc pornită creștineasca salutare a Paștilor: Hristos a înviat. Cântarea oridecâte ori se cântă dela Paști

până la Ispas, de plugar, e cântată sau ascultată cu aceeași dragoste însuflețită.

Vrednicii luminători ai plugarului arată și prin această foaie, cum se lucrează în alte părți, cum ar trebui să se lucreze la noi. Luminătorii plugarilor își dau seama de frumoasa și puternica viață din sufletele plugarilor și și-au pus în gând să facă și pe plugari să-și prețuiască și să-și folosească această viață din lăuntrul lor. Plugarul an de an, cu o minte tot mai luminată, să înțeleagă tainele ascunse în glie și an de an să scoată din ea tot mai multă viață. Pământul are nenumărate bogății, pe care numai plugarul luminat poate să le scoată. Dacă în fiecare primăvară, cu venirea Paștilor, se înnoiește viața sufletului, această viață înviată trebuie să treacă în brațe să le oțelească; în creier să-l lumineze; în inimă ca s'o înduplece spre hărnicie; trebuie să pătrundă până și în fierul plugului.

Cărțile sfinte cuprind o frumoasă cântare: „Înviind Iisus din mormânt, precum a spus mai înainte, a dăruit

nouă viață veșnică și mare milă". Dar noi ne învrednicim de viața veșnică prin munca vieții trecătoare. Și nu este nici o muncă mai prețioasă și mai frumoasă decât munca plugarului. Cel ce a înviat din morți, Hristos Domnul

La Paști se aprind mai multe lumânări în biserici. Plugarul să răvnească spre mai multă lumină. La Paști e mai multă bucurie și însuflețire. Plugarul să fie cel mai însuflețit cetățean, și ca muncitor și ca soldat al țării.

nostru, a dat munca plugarului ca pildă pentru înțelegerea împărăției cerești. Plugarul este intruchiparea învierii și nădejdea unei vieți mai bune și aci pe pământ. În munca lui și în toată făptura lui, sărbătoarea Paștilor îmbracă haină strălucitoare. — Paștile sunt sărbătoarea sărbătorilor, iar plugarul este muncitorul muncitorilor.

Hristos prin moartea sa a zdrobit porțile iadului și a deschis raiul. Pământul țării noastre așteaptă și suspinând dorește, ca plugarii luminați și harnici să-i zdrobească bolovanii și țărâna să i-o prefacă într'un nou raiu, muncind an de an tot mai temeinic, ca an de an să putem striga tot cu mai multă bucurie: Hristos a înviat.

(f. c.)

REFERAT

Referitor la plasarea fiilor de săteni agricultori din Vechiul-Regat în Ardeal și Banat pentru practică agricolă de un an.

Plasarea tinerilor agricultori din Vechiul-Regat va avea facultatea de a face o legătură economică și sufletească între țăranul din Vechiul-Regat și Ardeal și Banat; legătură atât de necesară agriculturii și neamului nostru.

Acțiunea plasării tinerilor agricultori în practică pe timp de 1 an se împarte în trei părți.

a) Recrutarea fiilor de gospodari din Vechiul-Regat.

b) Căutarea de gospodari în Ardeal și Banat unde se vor putea plasa tinerii recrutați pentru acest scop.

c) Plasarea acestora.

Având în vedere că țara românească are regiuni cu climă, caracter și situație geografică diferită, din acest motiv se impune să fie clasată în trei regiuni;

a) Regiuni de munte (pomicole și zootehnice)

b) Regiuni de dealuri (pomicole, viticole, zootehnice)

c) Regiune de șes (cerealiste).

Deci atât la recrutarea cât și la plasarea fiilor de gospodari trebuie să se țină cont de următoarele;

a) Tinerii agricultori din regiune de munte să fie plasați tot în regiune de munte.

b) Tinerii dela dealuri în regiuni cu același caracter.

c) Idem dela șes.

Se va mai ține cont la plasarea tinerilor recrutați pentru practică că afară de caracterul climei să se țină seamă și de suprafața moșiei stăpânite de părinții lor.

Deci un tânăr a cărui părinte are 10 ha, trebuie plasat la un gospodar cu proprietate tot de 10 ha, ca astfel să se poată vedea în mod practic rezultatul exploatarei unei moșii de aceeași suprafață în împrejurări mai intensive.

Se va avea în vedere și depărtarea domiciliului tânărului recrutat de oraș și de mărimea acestuia, urmând ca să fie plasat în o gospodărie pe cât se poate de aceeași depărtare de oraș; aceasta fiindcă o exploatare este influențată foarte mult de depărtarea, respective apropierea centrelor de desfacere.

Condițiuni călăuzitoare la recrutarea tinerilor;

1. Să aibă cel puțin 4 clase primare.
2. Să fi implinit etatea de 18 ani.
3. Să fie deplin sănătos, ciace trebuie să justifice cu certificat medical.
4. Să fie tinerii recrutați din familii de săteni frunțași, ai căror părinți trebuie să aibă o proprietate agricolă, viticolă de cel puțin 10 ha., ciace trebuie să dovedească cu un certificat dela autoritățile locale.

5. Să prezinte tinerii certificat de moralitate eliberat de autoritățile locale.

6. Părinții tinerilor recrutați să deie o declarație scrisă în fața autorităților comunale că, se invoesc ca fiul lor să fie plasat în practică agricolă pe timp de 1 an în regiunea și gospodăria fixată de Minister. Se invoesc ca în timp de 1 an fiul lor să lucreze alături de membrii familiei gospodarului la care va fi plasat, toate lucrările cerute în exploatarea agricolă, la îngrijirea animalelor, etc.

7. Părinții tinerilor recrutați se obligă a da la plecare fiului lor următoarele efecte de îmbrăcăminte;

- a) Un rând de haine de lucru.
- b) Un rând de haine de sărbătoare.
- c) Un cojocel.
- d) Un suman.
- e) Trei rânduri de albituri.
- f) Una pereche bocanci de lucru.
- g) Una pereche bocanci de sărbătoare.
- h) Trei prosoape.
- i) Una pătură.

Căutarea gospodăriilor la cari urmează să fie plasate tinerii recrutați pentru practica agricolă.

Secțiile Agricole din județele Brașov, Sibiu, Târnava-Mare, Târnava-Mică, Arad și Timișoara, după primirea ordinului din partea Ministerului vor proceda la căutarea gospodarilor în a căror moșii urmează să fie plasate tinerii din Vechiul-Regat, pentru practica agricolă, viticolă, zootehnică, etc. pe timp de 1 an.

Acești gospodari vor trebui să respecte următoarele condițiuni;

1. Să prezinte certificat dela autoritățile comunale

de situația gospodăriei lor și suprafața ce o posedă, pe culturi și numărul animalelor, a mașinilor și uneltelor ce formează inventarul lor.

2. Să ia obligația că vor considera ca membrii din familie pe acești tineri, cărora le vor da întreținerea completă (locuință, hrană și spălat.)

3. Să introducă pe tinerii agricultori în toate lucrările din exploatarea agricolă, viticolă, pomicolă, și îngrijirea animalelor, la care lucrări au dreptul de a-i folosi pe acești tineri în gospodăriile lor, lucrări cari se vor executa alături de ceilalți membrii ai familiei.

Înainte de a prezenta referatul de mai sus am luat contact cu reprezentanții vieții agricole din diferite centre, constatând în toate părțile o aprobare generală și o asigurare de tot concursul necesar pentru plasarea tinerilor agricultori din Vechiul-Regat pentru o practică pe timp de 1 an.

La Arad am luat contact cu colegul Inspector General Nicolae Popescu, cu care împreună după ce am convenit în toate punctele necesare pentru plasarea tinerilor, am plecat la Timișoara unde împreună cu D-I Președinte al Secției Agricole Sabin Mihai Secretarul Camerei de Agricultură Lugoj, V. Fărcașanu, Directorul Serviciului Agricol Timișoara, S. Bogdan și Directorul Școlii de Agricultură Ceacova, am ținut o consfătuire și ca rezultat a acestei consfătuiri am dresat un proces-verbal pe care am onoarea a vi-l prezenta.

Deci plasarea tinerilor agricultori este asigurată rămâne ca să se ia măsuri pentru recrutarea acestora din Vechiul-Regat.

Având în vedere că această acțiune este pentru prima dată, cum sătenii sunt foarte conservativi și neîncrezători, cred că la început o să ne lovim de diferite greutăți.

Deci cred de necesar ca la început Secțiile Agricole și împreună cu Prefecturile din județele de unde se recrutează tinerii, să subvenționeze pe aceștia cu cheltuelile de transport dela domiciliul lor până la locul de plasare și să mai acorde o subvenție de câte 200 lei lunar pentru fiecare tânăr, bani pentru diverse mici cheltueli, având hrană, locuință și spălatul gratuit.

Ministerul de Agricultură să stabilească premii în mașini și unelte pentru toți acei tineri cari vor sta în practică timp de 1 an, vor prezenta certificate de bună purtare din partea patronilor și a Secției Agricole din județele unde au fost plasați la practică.

Intrucât Ministerul va aproba propunerile de mai sus, urmează ca să se deie de urgență ordine;

a) Secțiilor Agricole din Vechiul-Regat pentru recrutarea tinerilor până la data de 1 Maiu 1935.

b) Secțiilor Agricole din Ardeal și Banat arătate mai sus pentru a căuta gospodari pentru plasarea tinerilor agricultori în practică de 1 an.

c) Direcția Indrumărilor Agricole ca rapoartele sosite atât dela Secțiile Agricole din Vechiul-Regat cât

și dela cele din Ardeal și Banat, să le examineze și să facă repartizarea tinerilor până la 10 Maiu 1935.

d) Cu controlul tinerilor plasați în practică să fie delegat un Inginer-Agronom din partea Secției Agricole a județului în care se găsesc plasați tinerii pentru practică.

Acești tineri plasați vor contribui la ridicarea stan-

dardului vieții țaranului român din Vechiul-Regat, se va apropia sufletește de țaranul român din Ardeal și Banat, cimentându-se astfel o unire sufletească pe teren agricol și social care va provoca o emulație sănătoasă în agricultură.

Ing. Consilier, Agr. E. Negruțiu.

În urma referatului de sus Ministerul de Agricultură și Domenii a aflat de bine să facă Camerei de Agricultură Regională din Arad următoarea adresă:

Ministerul Agriculturii și Domeniilor
Nr. 86432, din 15, IV. 1932

Domnului Președinte al Camerei de Agricultură Cîrc. Arad.

S'a constatat că exemplul viu este unul din cele mai bune mijloace de educație agricolă. Agricultorul este tentat să pună în practică tot ceea ce vede bun la alt agricultor care lucrează cu aceleași mijloace ca și el.

Bazat pe aceste constatări, Ministerul Agriculturii și Domeniilor a hotărât să sprijine deplasarea agricultorilor tineri din regiunile mai înapoiate în mijlocul gospodăriilor mai raționale din alte regiuni. Anume, s'a hotărât să se caute în județul Dvs. un număr de gospodării fărănești bine organizate care ar putea primi pentru practica agricolă, fii de săteni din județele Dolj, Olt și Vlaşca.

Pentru aplicarea acestei măsuri, Vă rugăm să cercetați, fără întârziere, în județul Dvs. câte gospodării pot primi astfel de practicanți. Ne veți arăta în ce direcțiune sunt organizate aceste gospodării (culturi de cereale, creștere de vite, etc.) și ce suprafață au pentru ca sătenii trimiși aici să fie luați din gospodării cu caracter similar.

Este de dorit ca în același sat să se găsească 2—3 gospodării pentru ca tinerii practicanți să fie câte

doi sau trei în același sat, spre a suporta mai ușor depărtarea de gospodăria părintească.

Practicanții vor fi tineri fii de gospodari, etatea 15—18 ani, sănătoși și vor aduce de acasă toate efectele de îmbrăcăminte precum și o pătură. Ei vor lucra în gospodăria de practică, alături de ceilalți membri ai familiei gospodarului și vor fi tratați la fel cu aceștia. Nu li se va plăti nimic pentru munca lor.

Transportul dus și întors, precum și o mică indemnizare de întreținere, li se va servi de către Camerele din județele de unde ei au plecat. Se înțelege că gospodarii de gazdă sunt liberi să recompenseze, cu ceva, dacă vor dori, munca tinerilor practicanți, dar nu sunt obligați.

Practica va dura un an începând din luna Mai cîr. și până la anul viitor.

Ministerul Agriculturii prin organele sale se va interesa la fața locului de felul cum se comportă acești practicanți. Practicanții, cari eventual nu și-ar face datoria vor fi înapoiați la casele lor.

Vă rugăm să vă ocupați cu această chestiune și să ne comunicați cât mai curînd rezultatul, ca să știm câți tineri să trimitem.

p. Ministrul Agriculturii,
Indescifrabil.

Directorul Agriculturii,
Indescifrabil.

IMPORTANT!!

Agricultorii sunt rugați deci ca în urma adresei de sus a Ministerului Agr. și Dom., să anunțe Camera de agricultură, întrucît vor să primească în gospodăria lor pentru a face practică pe unu sau doi din tinerii plugari după cum scrie în adresa de sus. Anunțul va fi trimis Camerei cât de urgent posibil.

Încercările cu „Soia“

Pentru a fi pe deplin stabilite condițiunile de trai, timpul de coacere, producția, soiul cât și influința vaccinării cu bacterii asupra recoltei, Camera de Agricultură, Circumscripția Arad a aflat de bine să înființeze — sub conducerea directă a Dlui N. Popescu, Ing. Agr. Insp. General — câmpuri de încercare comparative în diferitele regiuni. Proprietarii pe a căror moșie sunt făcute acestea câmpuri au primit toate instrucțiu-

nile necesare, atât cu privire la formarea câmpurilor, însămânțarea lor cât și referitor la procedura de vacinare etc. Pentru a putea urmări cu atenție dezvoltarea, în decursul vegetației, recoltarea, reușita recoltei etc., Camera a trimis pe lângă îndrumări și un „tablou de observațiuni“ fiecărui amator, care tablou conține următoarele rubrici, — cari vor fi întregite în decursul vegetației de încercător:

1. Cum a fost pregătit pământul înainte de însemănțare? (Ce arături, când a fost gunoit)
  2. Planta premergătoare.
  3. Data însemănțării.
  4. Data când a răsărit.
  5. Lucrările de îngrijire (data când sa plivit prășit etc.)
  6. Data înfloririi.
  7. Data recoltei și observările în legătură cu coacerea.
  8. Producțiunea
  9. Observațiuni referitor la inimi, boli etc.
  - 10) Observațiunile cultivatorului ref. la dezvoltarea plantei etc. etc.
- În total sunt 6 proveniențe și anume: Iugoslavia
Dr. Sephani, Hubert. Bulgaria Reiner, Kleine Ung.
Bpest și Mediascher gelb.
Câmpurile sunt formate la următorii:

- Ferma Statului Dohângia, cu repetiție
2. Pepiniera Statului Ciala " "
  3. L. Purgly Șofronia " "
  4. N. Takatsy Curtici " "
  5. Școala Viticolă Miniș " "
  6. Dr. I. Marșieu Arad fără repetiție
  7. Dr. V. Avramescu Arad " "
  8. Ioan Gantner Zimand " "
  9. Ferd. Weissenburger Arad " "
  10. R. Zelinsky A-șaguna " "
  11. Școala Primară Adea Col. " "
  12. " " Chișineu " "
  13. " " Nădab " "
  14. " " Păncota " "
  15. Teodor Memete Chișineu " "
  16. Gavril Popluca " "
  17. Dr. Ioan Drincu Zimandcuz " "
  18. Secția Agricolă Oradea " "
  19. Secția Agricolă Deva " "

Rostul Agronomilor.

Lucrător, Muncitor Plugar, sau Gospodar Plugar

de Simion Greku Ing Agronom.

Plugarul prinde coarcele și conduce plugul fără multă învățătură, instinctiv mai mult, natura lucrărilor de arat, semănat, secerat, cosit etc. sunt aproape înăscute în ele. Pentru dănsule nu are prea multă nevoie de învățătură, doar de un singur lucru: *De dragoste pentru glia strămoșească.* Aceasta ajută pentru desăvârșirea lucrărilor.

Plugărie face oricine, chiar dacă s-a întâmplat să nu fi fost plugar până acum și indiferent dacă o avut sau nu pământ. Eri, alaltăeri comerciant, ostaș, lucrător de fabrică sau ziler și ciurdar, astăzi îi plugar, care lucrează pământul tot așa de bine, dacă nu și mai bine chiar decât unul mai vechi.

Aceasta însă nu înseamnă că meseria plugărească e ușoară. Ca să fii plugar adevărat nui de ajuns să cunoști numai aceste lucrări și să fi proprietar de pământ. Cu pământ și cu acestea deprinderi poți să rămâi un lucrător bun, bun de tot, până la gospodar plugar însă aceasta-i prea departe.

Muncitori ai pământului sunt mulți — am putea spune toată lumea, — Plugari gospodari sunt însă puțini și între acestia se pot număra numai acei, care iși formează un „Simț Gospodăresc,” cei cari dobândesc puterea de a prevedea, de a face un calcul chibzuit al mersului lucrărilor, de a ști dinainte, cu câteva zile luni și ani câte odată, ce va urma, care va fi rânduiala, ce trebuie să existe într-o gospodărie.

Un proverb strămoșesc în felul următor ne lămură asupra acestei rânduiei: „Drege sania din vară, iar cu roatele să nu te ajungă primăvara.” Și cu drept cuvânt să fii meșter cât de meșter, dar ce ții bun, că n-ai făcut treaba la timp, atunci când a fost nevoia

De orice treabă ne vom ocupa, cât de mică și neînsemnată ar fi, pentru a o scoate la capăt, e nevoie să facem totdeauna și câte o mică socoteală, că nu cumva să începem cu sfârșitul — și ferească D-zeu — s'o sfârșim cu începutul, lucru care de altfel are loc mult mai des decât se crede, și gospodarii vechi, disciplinați și cu experiențe o știu aceasta foarte bine.

Nu a pierdut oare anul și recolta plugarul, care se duce în primăvară să are pământul pentru porumb, când de multe ori nu se mai poate face arătura, sau se face anevoie, pe pământul rămas miriște din vara trecută. Gospodarul plugar trebuie să știe mai mult decât un simplu lucrător, muncitor al pământului, că odată cu brazda se scoate la suprafață și se evaporază și umezeala din pământ, care din acest moment devine atât de prețioasă pentru culturile, ce vor urma și pentru timpul secetos care ne așteaptă.

Și știind acest lucru gospodarul plugar se silește să facă pentru porumb numai decât arătura din toamnă, iar primăvară vine numai cu un cultivator, preparând astfel pământul pentru semănat.

Plugarul cuminte și cu puțină carte și cunoștințe plugărești, nu se lasă amăgit de timp sau de alte slăbiciuni, ci se pregătește pentru primăvară imediat după recoltat, luând măsuri pentru răsturnarea miriștilor, iar dacă mai este și harnic și cu tragere de inimă, spre toamnă mai vine încă odată și răstoarnă din nou brazda. El știe că aceasta sfortare va fi răsplătită de natură.

Plugarul gospodar spre o deosebire de lucrătorul și muncitorul plugar știe și poate explica de ce desmiriștirea sau ogorul sunt folositoare și sunt absolut

necesare în cultura pământului; aceste cunoștințe îi permit a lua măsuri dinainte, *a prevedea*, consecințele bune sau rele, care vor izvorî din acestea măsuri.

Dacă toată lumea știe: „Că ce-ai semănat vei culege,” gospodarul plugar mai știe și încă altceva: „Că nu tot ce ai recoltat e bun și pentru semănat:” că sămânța, bulbul, știuletele, trebuie în prealabil cercetat și ales din timp, atunci când se află pe câmp încă, pentru a ști dinainte, care s-au copt mai de vreme, dacă are unul sau mai mulți știuleți, dacă cuibul de cartofi are o greutate mai mare sau mai mică, luând imediat măsuri — *când plantele sunt încă în picioare* — pentru a le semna, marca pe cele mai reușite, iar la recoltat pe cele mai bune le va da la o parte.

Dacă dezmirișirea s-a făcut la timp, imediat ce a căzut o ploaie — chiar și nu prea abundentă — să samănă grâul de toamnă din timp, dându-i-se astfel posibilitate până la iarnă să se desvolte și să-și întărească rădăcinile bine.

Gospodarul neprăvăzător, ca și un simplu muncitor, care lucrează din poruncă numai, a semănat grâul de abia spre sfârșitul toamnei, când a rămas puțin timp până la ger. Din această cauză plantele deabia încolțite au înghețat, iar grâul primăvara a eșit rar de tot, deși poate ca omul harnic a făcut toate lucrările, aratul, semănatul cât se poate de bine.

Plugăria e o meserie foarte grea și complicată: e mult mai grea decât fierăria, tâmplăria, cizmăria etc.; și într'un loc și în altul poți să fi lucrător bun și harnic, nu însă totdeauna și gospodar la locul său.

Plugărima dela țară de multe ori se întrebă cu nedumerire:

„Ce caută nădrăgarii aceștia de agronomi în mijlocul nostru!”

„Noi care din copilărie și până la adânci bătrâneți nu facem altceva decât plugărie, mai degrabă îi putem învăța noi plugăria, decât ei pe noi.”

Cei ce gândesc în felul acesta — și numărul lor este mult mai mare decât să crede — nu numai că greșesc, dar chiar și păcătuiesc, gândind și vorbind astfel.

Noi agronomi. — cărturari plugari — venim în mijlocul plugărimii nu atât pentru a Vă învăța pe voi ca să fiți lucrători, muncitori ai pământului, de ceiace cu drept cuvânt de multe ori nu aveți nevoie. Noi venim să vă arătăm cum trebuie să deveniți *gospodari plugari*. Să vă arătăm care trebuie să fie rânduiala în gospodărie, care trebuie să fie acele cunoștințe ce vor ajuta să înlăturați neajunsurile meseriei.

Credem că față de această grijă a noastră, nici o fire ispititoare a plugarului nu trebuie să rămâie indiferentă.

Iată prin urmare care-i rostul nostru.

Cositul plantelor furagere

de Ing. Agr. Insp. G. N. Popescu

Nutrețul se compune din două părți și anume din partea nutritivă zisă digestibilă și, din partea indigestibilă numită balast, care animalul îl lapădă în formă de bălgar.

Valoarea unui nutreț depinde de conținutul lui în materii nutritive pentru animale, cari prin organele lor digestive (de mistuire) adică prin stomac și intestine, le transformă în carne, lapte, untură, etc.

În ce privește partea indigestibilă sau balastul, acesta nu servește altui scop decât de a umple stomacul animalului pentru ca acesta să se simtă sătul și, are valoare numai din punct de vedere al producției gunoierului.

Nutreț cu valoare redusă, adică cu puține părți nutritive sunt: paie, pleavă, tulei, etc. Cât despre fân, trifoiu, lucernă, bicău, boabele cerealelor, etc., ele sunt nutrețuri de valoare, căci au multe materii nutritive pentru animale.

Dintre plantele furagere, adică acele cari se cosesc pentru a fi folosite ca nutreț în stare verde, acrite sau prin uscare transformate în fân, unele conțin mai multe și altele mai puține materii nutritive.

Chiar una și aceeași plantă furageră are diferite valori, cari stau în strânsă legătură cu capacitatea ei nutritivă. Aceasta depinde dela starea dezvoltării ei în timpul când a fost cosită. Cea mai mare valoare nutritivă o are planta tânără, iar cea mai mică o are

aceea pe care s'a copt sămânța. Bineînțeles că și în acest timp are planta o valoare nutritivă, dar aceasta se află în sămânța ei și nici decum în paiul copt.

Un ovăs, orz, grâu cosit verde are o valoare nutritivă mare, dar cu cât îmbătrânește planta, aceste materii nutritive ale plantei verzi scad; ele adunându-se în sămânță. Aici deci, în sămânță, se adună puterea, valoarea plantei și numai o parte foarte mică rămâne în paiul copt.

S'a dovedit mai departe că, partea nutritivă a plantei verde cosită se mistuiește de stomacul animalului cu atât mai greu cu cât planta este mai bătrână, căci incetul cu incetul planta crudă se inlemnește. Acest lucru este știut de foarte mulți agricultori și totuși se mai fac încă și astăzi multe greșeli în ceea ce privește cositul plantelor furagere, pentru fân.

Mulți oameni de știință și conducători ai diferitelor moșii au făcut o sumedenie de încercări pentru a hotări timpul cel mai potrivit pentru tăiatul (cositul) plantelor furagere. Încercările acestea au dovedit că, timpul cel mai potrivit pentru cosit este acela al înfloririi, căci în acest timp vom primi un nutreț calitativ superior și cantitativ corespunzător.

Pe fânata unde avem un amestec de plante, fiecare cu un alt timp de înflorire, tăiatul se face atunci când trifoiul roșu sau ierburile cele mai de valoare sunt în înflorire. Este bine știut că creșterea, desvol-

tarea ierbei nu este în fiecare an la fel. Aceasta depinde și de mersul timpului, care face ca cosirea plantelor să se facă într'un an cu câte 1-2 săptămâni mai timpuriu sau mai târziu decât în altul.

În regiuni cu fânețe inferioare, cu o producțiune slabă, agricultorul caută să amâne cositul ierbei, nu până la înflorire ci, până ce spicele ierburilor intră în sămânță. Prin această procedură sigur că va avea cu un car de nutreț mai mult în sură, însă va avea nu fân nutritiv, ci un fel de paie ale căror valoare este foarte mică.

Să luăm ca exemplu valoarea nutritivă a trifoiului roșu, a mazarei, a mazăricei cosite în timpul înfloririi față de valoarea paielor lor, cosite pentru sămânță. Știut este de toată lumea că, fânul din plantele amintite este cu mult superior celui al paielor lor. Această deosebire este și între iarba tăiată pe timpul înfloririi și între aceea cosită prea târziu. În cazul din urmă vom cosi paie de ierburi sub denumirea de fân, care sunt bune de a umplea stomacul animalului, dar nu și de a-l nutri.

Agricultorul prevăzător clasează fânul din diferitele plante furagere după cum ele au fost recoltate. Nu le amestecă una cu altă fără nicio cumpănă, ci le păstrează după valoarea lor, cele mai bune pentru tănăret, iar apoi celelalte pentru animalele de tracțiune (cai

și boi) pe timpul lucrului și pentru vacile cu lapte, și altele de tot slabe, pentru alimentarea animalelor în repaus sau a vacilor sterpe.

Ca în cele mai multe cazuri „Gura Satului” este de părerea că „fânul îi fân” și că are tot aceeași valoare fie că este tăiat mai timpuriu sau mai târziu și că, învățații să spună poveștile lor babelor că acele și așa nu au alta de făcut decât să-i asculte.

Pentruca pe acești încăpățânați și neîncredători să-i putem vindeca sau mai bine zis să-i putem convinge că părerea lor este greșită, propun următorul leac. Invitați-i la o masă și le dați o friptură de carne de bou bătrân, iar celorlalți oaspeți le dați o friptură din carnea unei vite de 2 ani. Apoi văzându-i asudând, prin munca grea a făcilor, întrebați-i: Poate nu v'o fi plăcând carnea de vită bătrână și îi fi poftind și voi carne de vită tânără? După mâncare dați-le niște țigări din calitatea cea mai rea pe când voi să vă puneți să fumați țigări bune. Văzându-i tușind și lăcrămând să-le spuneți: Ce tușiți așa că doar „Tutunul îi tutun”. Poate se vor convinge după aceste probe că nu tot fânul îi fân și că valoarea fânului nu este aceeași, fiindcă ori producem fân de calitate bună, prin cositul plantelor furagere la timpul potrivit a înfloririi ori producem fân de calitate inferioară fără nici-o valoare, prin cositul făcut prea târziu.

Cultura Ciupercilor

De Ing. Agr. B. Gospodinov

Agricultorii au avut ocazie să admire vara după ploaie, cum răsar ciupercile în pământurile grase din valra satului

Cine știe să le gătească face bune mâncări din ele. În China și Japonia, se face mâncări din ele. În Apus în Franța, Germania, etc. sunt foarte căutate și bine plătite pe piață, pentru care și agricultorii le cultivă mult. În orașele mari, sunt comercianți, cari prin negoțul ciupercilor își agonisesc viața, câpătând bune câștiguri.

Pentru ca să avem în gospodărie ciuperci avem nevoie de mijloace neînsemnate față de celelalte culturi grădinărești sau agricole.

Cultura ciupercilor se poate face în grădini, pivnițe sau în orice cameră rămasă neîntrebuințată în gospodărie. Deoarece reușita culturii ciupercilor depinde în mare măsură, de felul cum am pregătit bălegarul, trebuie să ne dăm toată ostăneala ca acesta să fie curat, bun și bine fermentat. Bălegarul proaspăt de cal este cel mai bun, luăm cantitățile necesare pentru straturile culturii ciupercilor. Facem o grămadă și tot la două zile amestecăm de mai multe ori, ferindul de soare. După 10-14 zile îl amestecăm pentru ultima dată când trebuie să fie de o culoare cafenie cu aspect de bălegar putred. Este de mare im-

portață să fim atenți la gradul de umiditate a bălegarului care trebuie să aibă un procent oareșcare de apă și anume strângându-l în pumn să nu curgă apă din el. Așa pregătit bălegarul se întrebuințează în cultură, introducându-l în locul pregătit dinainte în stratul la care le dăm formă după caz de preferat lățimea 1 metru și grosimea 30 cm. Straturile cu bălegar le putem da forma de piramidă pe muchile cărora semănăm sămânța de ciupercă. Tot așa putem să dăm și alte forme. Vom căuta să menținem umiditatea, stropind ușor cu pulverizator.

Cultura ciupercilor în grădini, se face, făcându-se șanțuri cu lățimea de un metru și înălțimea de 40 cm. Apoi le umplem cu bălegar, pregătit după cum s'a arătat mai sus și când are 28 de grade C se seamănă cu sămânță de ciuperci.

Pivnițele și camerele nefolosite sunt cele mai bune pentru cultura ciupercilor. E nevoie să fie bine aerisite, ferite de bătaia soarelui și vânturi puternice straturile se fac la suprafața pământului cu dimensiunile arătate.

Cu producerea seminței de ciuperci se ocupă marele case grădinărești din Apus, iar la nevoie putem încerca și cu pământ din locul unde am avut ciuperci pe câmp. Sămânța din comerț nu este altceva

decât bălegar sau paie, în care se vede miceliul ciupercii și totodată se găsesc sporii pe cari îi distingem greu.

Insemnarea se face în cuiburi la distanțe între rânduri și cuiburi de 20 cm. apoi stratul semănat îl batem cu o scândură mică pentru a se așeza bine sămânța și bălegarul. Invelim cu o rogojină de paie sau facem o acoperire cu scânduri.

După trei săptămâni dela însemnare, sporii se desvoală și observăm la suprafață felimente albe, când vom acoperi cu un strat de 3—4 cm. pământ din grădina văros sau nisinos, așezat uniform și stropit imediat cu pulverizatorul. După alte trei săptămâni se observă îngroșări și se ivesc ciuperci.

Pentru a reuși cultura ciupercilor se va acorda mare atenție la: calitatea pământului respective bălegar, localitate, umezeală temperatură, proveniența sămânțelor, etc.

Recollarea ciupercilor se face cu mare băgare

de seamă. Ciupercile se scot sucindu-se pe loc și de unde a fost scoasă imediat se umple golul cu pământ sau se tale jos ușor cu un cuțit tăios.

Pentru a asigura cultura de infecție parazitară se va stropi împrejurul stratului cu soluție de piatră vântă 2‰.

Cultura ciupercilor reușește în oricare anolimp și în special primăvara și toamna. În timpul vegetației se va ține curat stratul și se vor nimici bureții sălbatici care apar.

Pentru precauție contra muscei ciupercii (scioaca) foarte periculoasă se va arde la fiecare 10 zile câte 2—5 grame pucioasă pentru metru cub de aer din cameră

Cultura intensivă a ciupercilor se face în serii speciale unde pe stelaje așează culturile.

Față de cererile de pe piață a ciupercilor și prețul care se acordă, aceasta cultură poate fi rentabilă mai ales necesitând cheltueli neînsemnate.

1) Recepționarea¹⁾ și păstrarea vițelor altoite până la plantare.

O vie trebuie făcută cu foarte multă socoteală și băgare de seamă, mai ales în timpurile de azi. Adeseori podgorenii noștri umblă după material ieftin, pe care-l găsesc bine înțeles mai ușor, datorită faptului că numărul pepinieriștilor crește mereu, fără ca aceștia să corespundă condițiilor ce li se cer și anume:

Să fie în primul rând oameni conștiincioși, ca să producă și să vândă soiuri de viță asupra cărora să nu fie îndoială. În al doilea rând, trebuie să fie cunoscători buni ai situației viticole din țară și pricepuți în ale școlilor de vițe, pentru a produce mult, bun și ieftin.

Cumpărarea de vițe altoite se face în cele mai multe cazuri, prin scrisoare și numai atunci când cumpărătorul a primit marfa, vede calitatea ei. De aci vin mai multe pierderi: Cheltueli cu plantarea unor vițe slabe, cheltueli cu îngrijirea lor timp de 2—3 ani, ca în cele din urmă să ai desamăgirea golurilor într-o vie tânără. Cheltueli noi și multă trudă pentru complexarea acestor goluri, ceiace foarte rar se pot implini.

Pentru a înlătura aceste neajunsuri, dăm următoarele sfaturi:

Decât să cumpărăm tot putregaiul pepinieriștilor neconștiincioși la un preț într'adevăr scăzut, mai bine să plătim firul de viță 1—2 lei mai scump, dar să avem calitate superioară.

Când o comandă ne-a sosit în gară, vițele fiind ambalate (impachetate) în lăzi sau baloturi (pachet), trebuie să fim cu băgare de seamă ca nu cumva acestea să fi suferit în drum. Vom despacheta și vom vedea decă nu este vre-o lipsă. În acest caz reclamațiunea trebuie făcută pe loc către Direcția C. F. R., prin șeful gării; iar în cazul când materialul sosit nu corespunde

cu comanda făcută, se va încheia un proces verbal tot la gară. Îndată ce am ajuns acasă, materialul pentru plantat trebuie numai decât să-l cercetăm. Întâi cercetăm port-altoiul, luând mai multe vițe altoite, pe rând câte una, și le indoim în cerc, fără a le forța prea tare. Dacă la prima încercare vițele se rup, înseamnă că port altoiul este uscat sau putred. Trebuie să fim cu mare băgare de seamă la sănătatea port-altoiului, deoarece decă o viță nu are rădăcini, se mai pot forma; dacă nu este bine sudată (prinsă), se va mai întări în pământ: dar dacă portul va fi bolnav, vom avea goluri în vie, căci vița se va usca după un 'an, doi. Se va cerceta apoi cu un briceag sau chiar cu unghia, pe lungimea portaltoiului, ca nu cumva să aibă părți putrede sau pe cale de a putrezi. Îndepărtând coaja, lemnul trebuie să aibă o culoare albă sănătoasă. Să nu fie ros de viermi sau rănît de casma, cu prilejul scoaterii din biloane.

Cercetarea sudurei. Se ia o viță în mâna stângă și se ține cu port altoiul în podul palmei, între degetul mare și arătător, la 5 cm. departe de sudură. Între degetul arătător și cel mare al mâinei drepte, apucăm altoiul de cap și-l indoim, cu o putere potrivită, care se apreciază rupând o viță perfect sudată. Dacă vița nu se desface din punctul de altoire și nu are părți nesudate (nelipite) pe cari le putem vedea ușor, vița e bună la sudură. Când vița ține numai într'un punct sau două, ea se rupe ușor. La vițele cari au la punctul de altoire calos (umflătură la punctul de prindere a altoiului) mare, trebuie să avem mare băgare de seamă, deoarece se poate ca sudura să nu fie bună, și totuși vița să nu se rupă la indoire, datorită acestui calos care leagă vița în acest punct, ca un fel de inel.

1) Recepționarea — verificarea cumpărăturii la primire.

Cercetarea rădăcinilor. Acestea se încearcă rozând cu unghia câteva. Trebuie să fie albe la ruptură, nu negre, căci atunci înseamnă că sunt uscate sau putrede. O viță bună trebuie să aibă cel puțin 3 rădăcini bine dezvoltate și crescute din toate părțile butașului (port-altoiului.) Dacă nu are aceste rădăcini, înseamnă că pe o porțiune oarecare port-altoiul e bolnav, putred sau uscat. Dacă rădăcinile sunt crescute numai dintr-o parte, atunci încercăm partea cealaltă cu unghia sau briceagul, ca să vedem dacă țesuturile ei sunt vii sau moarte. Se pot întâmpla vițe sănătoase, numai cu 2 sau o singură rădăcină, celelalte fiind rupte dela scosul lor din școala de vițe. Acestea sunt bune.

Cercetarea lăstarului. Acesta să aibă cel puțin 25 cm. în lungime, 6 m.m. grosime la bază și să nu fie crud, adică să fie bine lemnificat (copt.)

Dacă la această cercetare amănunțită am găsit că vițele îndeplinesc toate condițiunile de calitate, le stratificăm până la plantarea definitivă. Dacă nu le găsim bune, reclamațiunile se fac pepinierii care le-a expediat. Înainte de stratificat vițele se clasează pe varietăți (soiuri), după etichetele de pe fiecare pachet.

Putem stratifica vița afară în șanț sau în bordeie în nisip potrivit de umed. Săpăm șanțul cam de 30 cm. adâncime, 0,80–1 m. lărgime și mai mult și lung după cantitatea de viță ce avem de stratificat. Pe mar-

gina șanțului, rezemate, așezăm primul rând de pachete peste care punem un strat de nisip, cam de 1–2 degete. Îl îndesăm bine printre rădăcinile vițelor și apoi călcăm bine ca să nu rămână goluri printre vițe. Urmăm cu alte rânduri de pachete și punem din nou nisip, acoperind vițele pe o porțiune de lăstar de circa 15–20 cm.

Când stratificăm în bordei, așezăm pachetele de vițe de regulă culcate, astfel încât straturile de nisip să cuprindă în întregime rădăcinile și port-altoiul, fără a lăsa goluri, cari înlesnesc mucegăirea și înegrirea vițelor. Și aci vom avea deosebită grijă ca nisipul să intre bine printre rădăcinile vițelor, îndesându-l cu mâna și apăsând. Peste cel din urmă rând de vițe punem un strat de nisip de 10–15 cm. grosime.

După toate aceste prăfuim puțină pulbere de purcioasă pe lăstarii vițelor, mai ales când aceștia nu sunt bine copti, ferindu-i de mucegai.

Dacă facem stratificarea de cu toamnă, atunci vom repeta această operațiune în timpul iernei dacă e nevoie. Vom cerceta rădăcinile și vom veghea ca ele să rămâne sănătoase.

În zilele senine și cu vânt vom aerisi bordeiele spre a împiedeca dezvoltarea mucegaiurilor.

„Din Drumul Nou” de ing. agr. I. N. DEDIU Pepiniera Istria

Apendicita la om.

de Dr. Șt. Tiriac medic.

Acest cuvânt străin „apendicită”, începe să fie tot mai cunoscut și la sate, pe unde deja, tot mai mulți știu că așa se numește aprinderea mațului cel orb, la om. Această boală este intradevăr, din ce în ce tot mai deasă și a ajuns să fie un fel de spaimă. La cea mai mică durere în burtă sau la o simplă stricare de stomac, hai la doctor, să nu cumva să fie o apendicită. Pentru că, de când sunt mai mulți doctori și oameni; s’au dat să-și caute mai des de sănătate și astfel s’a descoperit că mațul cel orb, se îmbolnăvește foarte des și grav. Mulți mor încă tineri și nu se știe de ce. Se zice că i-a lovit mătreața și cu asta s’a lămurit cauza morții, fără să se știe că unii dintre ei au murit de apendicită.

Acest maț orb este de mărimea unui deget mic de copil și este așezat acolo unde mațul (intestinul, cel subțire al omului trece în mațul cel gros. El este ca un degetar de mână, strâmt. Se numește *apendice*, iar către aprinderea sau îmbolnăvirea lui se zice *apendicită*. Nu se știe încă, ce rost are el, în burta omului. Toate organele din corpul omenesc, au un rost, toate servesc la ceva, numai apendicelui, nu i s’a putut găsi încă, nici un serviciu. Deși este și el un maț, totuși nu ajută nimic la mistuirea mâncării, însă la copii și la oamenii tineri, totdeauna este foarte dispus să se aprindă și să dea apendicită.

Se știe cât de ușor se aprind și se umflă gâlcile și mandulele, la copii, iarna. Totatât de des și de ușor se aprinde și apendicele, numai că el se aprinde în orice anotimp, fără deosebire. Aprinderea lui înseamnă, că se umflă, devine roșu și înlăuntrul lui se formează puroi, întocmai ca și cum într’un degetar de mână s’ar indesa puroi. Apendicele are atunci înfățișarea unui cârnaț subțire, care de multe ori plesnește și puroiul se scurge în burta omului, infectând și aprinzând toată pielea sau preveșteala, care învește mațele (intestinele). Această aprindere se cheamă *peritonită*. Ea cuprinde toată burta pe dinlăuntru și din ea nu mai este scăpare, numai dacă bolnavul este operat, îndată în primul ceas după ce a plesnit apendicele. De multe ori însă, puroiul nu se împrășteie peste tot, ci formează un cuib cât un pumn, în jurul apendicelui, care se vindecă încet, sau se transformă într’o pungă cu puroi, care și ea se poate sparge, sau poate otrăvi sângele. Otrăvirea sângelui este o boală fără leac.

Ce simte omul în decursul acestor întâmplări din burta lui? El simte: durere mare în burtă, grețuri și are vărsături, călduri și friguri. Să le vedem pe rând cum sunt fiecare din aceste semne. Durerea apare acolo unde este apendicele. El se găsește la 4–5 degete dela buric înspre dreapta și puțin în jos, adică într’o direcție care merge și în jos și spre dreapta. Când se

Începe apendicita și în decursul ei, omul simte împrejurul acestui loc, o durere foarte mare, de se ține uneori aplecat, neputând sta drept și în același timp are grețuri, varsă mâncarea, sau venin, sau acreală din stomac, îl cuprind fiori reci și călduri, asudă, îl doare capul și peste tot se simte foarte rău. Câteodată bolnavul simte durerea în altă parte a burții, dar dacă pune mâna pe locul unde se află dedesubt apendicele simte că îl doare la cea mai mică apăsare și peretele burții în acel loc este mai țeapăn ca în altă parte, nu mai este moale. Iară așa se începe boala apendicitei. Ea se începe din senin, în plină sănătate. Uneori însă înainte de acest început, cu câteva zile, alteleori cu câteva săptămâni sau chiar luni, omul se simte fără chef, fără poftă de mâncare sau are chiar și mici dureri, apoi deodată izbucnește așa cum am descris-o.

Boala, în 1-2-3 zile poate deveni tot mai rea, apendicele plesnește și bolnavul a intrat pe calea morții, care vine în 2-3 zile. Dacă, însă el s'a căutat dela început la un medic, acesta îl îndrumă la spital, unde i se scoate apendicele, prin o operație scurtă și ușoară și după 7 zile va părăsi spitalul, vindecat pentru totdeauna de apendicită. Dacă bolnavul nu merge la medic, nu se prăpădește el întotdeauna, însă moartea va atârna pururea deasupra lui, ca o sabie care i-ar fi aninată deasupra capului, numai într'un fir de păr.

Bine! se va zice, dar dureri în burtă și grețuri, chiar și vărsături se întâmplă adeseori.

Totdeauna este vorba de o apendicită? Totdeauna să dai fuga la medic? Într'adevăr, foarte de multe ori este vorba numai de un stomac prea tescuit cu mâncare, sau cu mâncare stricată.

Pentru a putea deosebi un stomac stricat, de o apendicită, omul trebuie să țină la casa lui un termometru, adică un grad cu care se măsoară căldura corpului și care costă numai 60 de lei și se capătă la orice farmacie, atâta cheltuială nu-i mare când e vorba de paza sănătății.

La apendicită, termometrul arată călduri peste 37°, iar dacă este vorba numai de un stomac sau mâțe stricate, el va arăta călduri sub 37°. Termometrul trebuie scuturat înainte de întrebuințare, ca să cadă argintul viu din el, la fund, apoi se ține capătul lui cel mai subțire în gură sau subțioară timp de 10 minute și după aceea se citește până la ce număr s'a urcat argintul cel viu. Dacă s'a urcat peste 37° și sunt prezente semnele descrise mai sus, repede la medic.

Apendicita este o boală deasă și periculoasă, sufăr de ea mai ales copiii și oamenii tineri. Ne putem feri de ea intrucâtva dacă suntem cumpătați cu mâncările și beuturile.

Mulți se prăpădesc de ea, numai pentru că nu au știut aceste puține lucruri câte se pot citi în acest articol, neglijând astfel medicul.

Agricultori! Feriți vitele contra muștelor columbace!

Cunoștințele folositoare despre cal.

Ing. agr. insp. gen. Nicolae Popescu

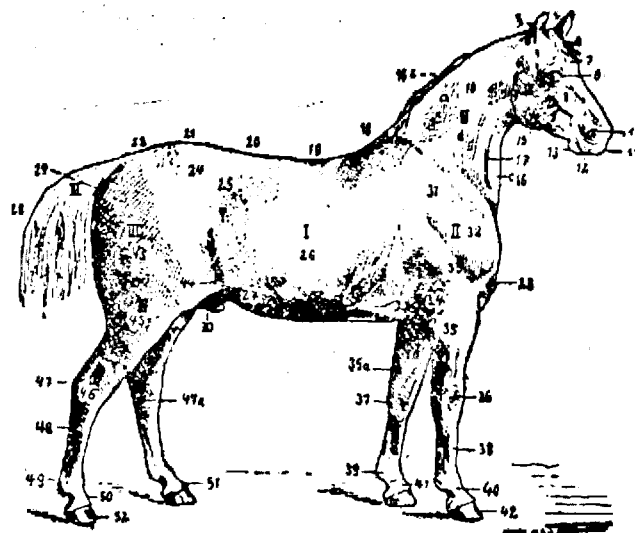
Pentru a-se numi cineva crescător de cai priceput, trebuie între multe altele să cunoască și toate numirile părților trupului calului. Cum va putea crescătorul să înțeleagă altcum o descriere despre o parte sănătoasă sau bolnavă a trupului calului când numirea îi este cunoscută. Noi ardelenii am învățat numiri ungurești, nemțești, și pentru foarte multe avem noi numirile noastre localnice românești, dar puțini dintre noi, crescători cu și fără carte, ne putem mândri că cunoaștem toate numirile adevărate românești, cari se folosesc atât în cărți cât și în practică.

Am găsit de bine de a da cititorilor noștri ocaziunea de a cunoaște și de a se împrieteni cu aceste numiri, publicându-le pentru învățatură alăturat figura unui cal, care este prevăzut cu 52 cifre, fiecare cifră reprezentând o parte a trupului. Lângă figura calului se află și o listă care ne arată numirile.

Puneți vă pe probă și veți vedea ce puțini sunt aceia cari cunosc aceste numiri. Cu figura calului și cu numirile lui în mână fiecare crescător va putea în scurt timp să-și însușească această știință atât de necesară.

Părțile capului:

1. Ceafa
2. Moțul
3. Urechile
4. Tâmpilele
5. Bucle
6. Ochii
7. Fruntea
- 8-9. Obrazul
10. Nările
11. Buzele
12. Gura cu dinții
13. Bărbia
14. Falca
15. Gâtleejul

Părțile trupului:

16. Gâtul
- 16 a. Coama
- 16 b. Gâtul
- 16 c. Gâtleejul
17. Vena jugulară
18. Greabănul
19. Spinarea
20. Șalele
21. Vârful crupei
- 22-23. Crupa
24. Coapsa
25. Șoldurile
26. Flancuri
27. Burta
28. Coadă
29. Anusul
30. Testicule

Părțile picioarelor:

31. Spata	39. Pintenul	47. Cotul dinapoi
32. Umărul	40. Chișița	48. Fluerul
33. Brațul	41. Coroana	49. Glesna
34. Cotul	42. Copita	50. Chișița
35. Antebrațul	43. Coapsa	51. Coroana
36. Genunchiul	44. Iia sau grasetul	52. Copita
37. Indoitura genunchiului	45. Gamba	
38. Fluerul	46. Jaretul	

O altă știință trebuincioasă pentru crescător este capacitatea de a putea stabili vârsta calului. A merge la târg și să nu știi să hotărăști vârsta calului, însemnează a cumpăra măta-n sac. În tabloul alăturat se arată dinții unui cal dela vârsta de 1 an până la vârsta de 8 ani.

Mânz de 1 an

Mânz de 1 1/2 an

Mânz de 2 1/2

Iapă de 3 1/2 ani

Armăsari de 5 ani

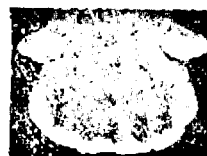
Armăsari de 4 1/2 ani

Iapă de 6 ani

Iapă de 7 ani

Armăsari de 8 ani
Dinții de jos   Dinții de sus

Pentru a fi însă capabil a constata vârsta calului după starea dinților este necesară o practică foarte îndelungată.

Multe guri de cal trebuiesc deschise până să știi să citești bine în ele. În fiecare sat se găsesc oameni pe cari i-am putea numi specialiști în această știință. Foarte bine ar fi încât grupuri de săteni s'ar ocupa în zilele de repaus, sub conducerea acestui specialist cu cunoașterea gurei calului. Ar fi un lucru de mare folos pentru toți crescătorii.

La urmă arăt niște figuri de picioare de cai, atât cele de dindărpt (posterioare) cât și cele de dinainte (anterioare). Picioare în poziție normală, cum trebuie să fie, și în unele poziții greșite.

Care este cauza că am ales chiar picioarele și nu capul, grumazul sau spatele pentru a-le arăta greșelile?

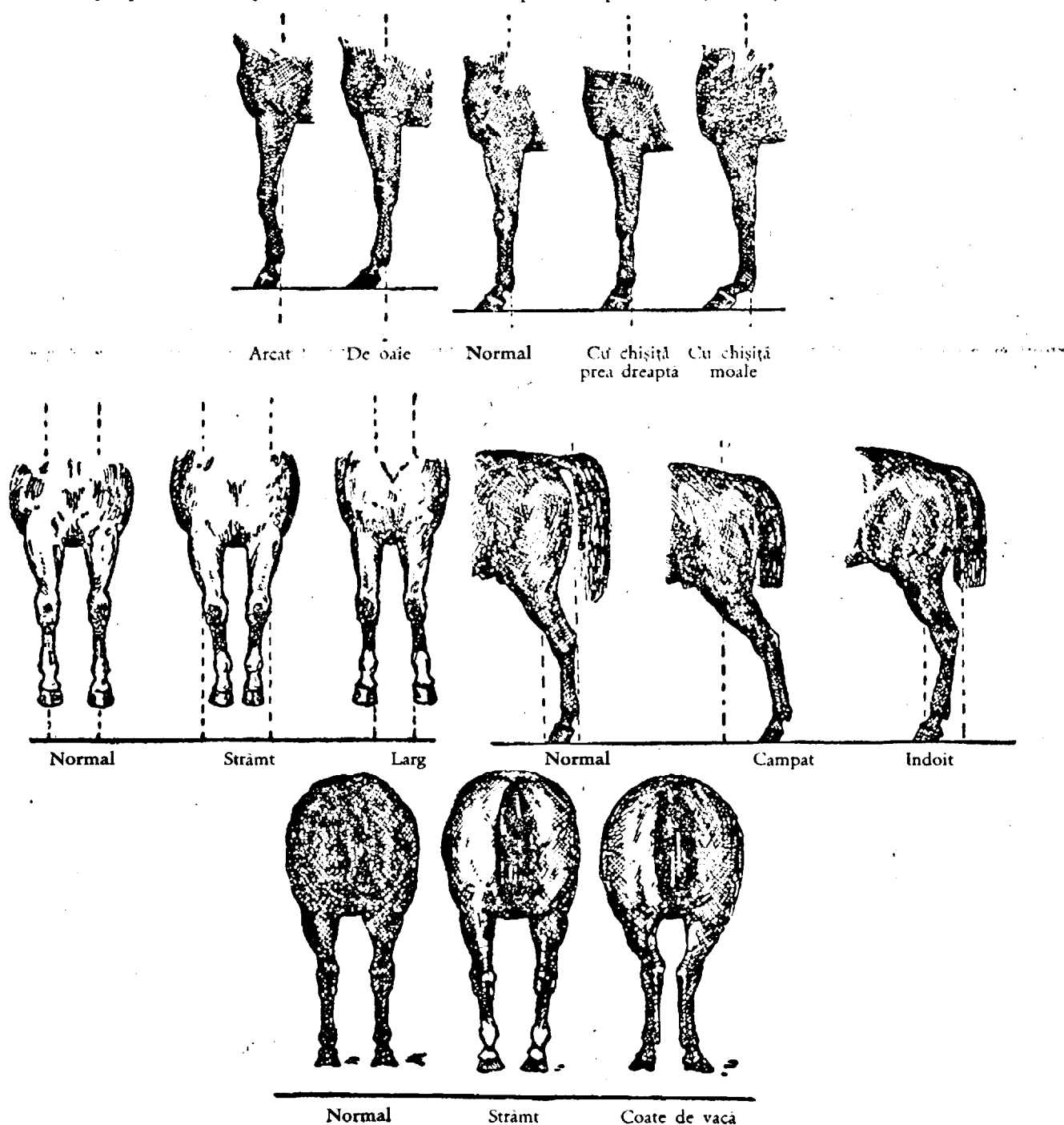
Ași fi făcut în acest caz tot aceeași greșală ca și omul care începe povestea despre un cal cu cuvintele,

am văzut un cal, ce să vă mai spun, avea un pept! un grabăn! o crupă! vă pot spune era un cal de toată frumsețea. Ce greșală a făcut oare acest om? A vorbit despre toate și numai de aceea nu, de ce trebuia să vorbească în primul rând: adică despre picioarele calului.

Nici un animal nu are așa de mare nevoie de picioare sănătoase ca și calul. Fără picioare bune nu are valoare.

La aprecierea unui cal începeți cu examinarea picioarelor. Încât acestea nu sunt corespunzătoare nu mai ridicați privirea la restul trupului, căci frumsețea lui poate să vă ducă în ispită de a cumpăra acest cal care este ca și o casă fără fundament sau ca și un car nou cu roate vechi, slabe.

Picioarele sunt fundamentul, ele trebuie să fie drepte, să aibă poziție normală căci altcum ele nu își pot îndeplini funcțiunea și astfel valoarea calului scade.

Mă îndestulesc să scriu cu această ocaziune nu mai despre aceste trei lucruri importante pentru crescătorii de cai.

Ași fi foarte mulțumit încât în decursul Sărbătorilor cetitorii noștri ar studia atât cele scrise cât și ilustrațiunile din acest articol, ca apoi în mici grupuri

să-și arate fiecare preceperea lui — sub critica celor prezenți — pe caii ce le prezintă crescătorii în acest scop.

Încât se va urmări acest sfat al meu, vă rog scrieți-mi despre o astfel de examinare, câți ați fost prezenți (pe nume) ce s'a constatat la examinare, fost-a sfatul meu de folos ori ba și altele ce credeți de bine.

Creșterea Vițelilor

de Dr. O. Seymann Ing Agr Insp.

Comisia Camerei Agricole Secția Arad cu ocazia examinării animalelor de reproducție a constatat că din tăurașii prezentați, 70 la sută au fost în raport cu vârsta, slab dezvoltati din cauza creșterii și nutririi greșite. Este foarte trist, însă fapt constatat — chiar și în plasele unde creșterea cailor și porcilor ar fi satisfăcătoare — că alegerea, îngrijirea și nutrirea vițelilor se face fără sistem, fără judecată neținând cont nici de cerințele de bază ale creșterii.

Îmi vine să cred că fac un serviciu crescătorilor cari vor să aibă tăurași buni pentru prăsilă, dacă de prezent voi expune cum trebuie să lucreze ca să obțină tăurași sau vaci bune.

Reușita la creșterea vitelor cornute depinde de doi factori principali: pe de o parte de calitatea taurului și a vacilor adecvate de părinți, pe de altă parte de felul cum creștem vițelii. După animale de calitate superioară, cari transmit în mod sigur însușirile lor bune, numai atunci vom obține urmași valoroși dacă satisfăcând cerințelor rasei respective, vom asigura vițelilor condiții bune de viață. Trebuie știut că însușirile bune ale părinților se moștenesc de urmași numai sub formă de înclinație, de predispoziție și că aceste calități se vor dezvolta sau nu, — aceasta depinde de modul creșterii. Condiții nefavorabile: nutrirea indestulitoare și îngrijirea proastă fac, ca urmașii a celor mai buni părinți să se corcească. De exemplu: dacă cineva își aduce din Elveția un taur de pur sânge Simental și îl folosește pentru vacile sale bune, atunci numai în acel caz va obține produși asemănători tatălui, dacă vițelii sug timp suficient, sunt nutriți în mod rațional, se țin în grajd corespunzător și îi este asigurată mișcarea în aer liber. În caz contrar vițelii vor degenera, își vor pierde curând facultatea de creștere și de productivitate. Astfel banii investiți și munca noastră va fi pierdută.

Cum să fie vițelul pe care-l creștem? Munca și speșele de creștere numai la acel vițel vor fi răsplătite care deja la fătare arată corp bun, sănătate și vigurozitate, care este bine dezvoltat în raport cu mărimea mamei și soiul și, care provine din vaca bună de lapte și din taur valoros.

La creșterea vițelilor de rasă Simental, numai atunci vom obține rezultate bune, dacă nutrim în mod

rațional vițelii sugaci și cei înfărcați până la vârsta de 8—12. luni. După acest timp putem cruța nutrețul căci creșterea extensivă pe pășune este favorabilă pentru sănătatea, rezistența și fructificarea animalelor.

Scopul creșterii la vițel Simental este să producem un animal cu corp voluminos, ce se dezvoltă destul de timpuriu și care utilizează bine nutrețul. Acest scop numai atunci îl vom atinge dacă în primul an de dezvoltare nutrim animalul în mod abundent. Din vițelul bine crescut se dezvoltă un animal cu corp voluminos, pept adânc, trup lung, coaste bine arcate, crupa lată și picioare scurte, care valorifică bine nutrețul. Iar hrănirea sgârșită, necorespunzătoare va produce un animal cu picioare lungi, cap mare, oase subțiri, trup îngust, pânțec de pae, care va utiliza în mod prost nutrețul și va avea valoare mică.

Creșterea rațională a vițelilor este un mijloc eficient, prin care putem menține, ba chiar îmbunătăți valoarea bovinelor.

Acum voi povesti de nutrirea vițelilor sugaci, a tineretului și a taurășilor.

Vițelii sugaci în primele opt zile a vieții lor, au absolută nevoie de laptele mamei, căci acest lapte conține *colostrul*, un material cleios prin care se curăță intestinele. După opt zile poate fi întrebuințat laptele a altor vaci sau lapte amestecat pentru hrănirea vițelilor. Vițelul sugaci poate fi crescut pe cale naturală sau artificială.

Metoda naturală de creștere, când vițelul sugă laptele mamei, este la noi în general răspândită.

Creșterea naturală este corespunzătoare acolo unde se țin vaci slabe de lapte, cari nu produc lapte mai mult decât ce poate sugă vițelul. **Avantajul** acestei metode este că pretinde muncă și cunoștințe de specialitate mai puține, iar vițelul — dacă vaca e sănătoasă — obține lapte cald și bun pe care-l înghite treptat în *înghițituri* mici și astfel creșterea va reuși ușor. **Desavantajul** este că nu ne putem apăra bine contra tuberculozei bovinelor, căci dacă vaca este bolnavă ușor poartă să infecteze vițelul ei. Apoi alt desavantaj este faptul că nu putem controla nici calitatea nici cantitatea laptelui consumat și nu putem valorifica prin vițel hrana mai eficientă, laptele smântănit. Trebuie știut că vițelul nou născut pretinde zilnic

5—6. litri de lapte, însă stomacul lui deodată nu poată primi decât 1. litru. Prin urmare în prima săptămână trebuie să lăsăm să sugă de 5. ori pe zi, apoi de 4. ori, iar după trei săptămâni de 3. ori pe zi. După 4 săptămâni — dacă vițelul a învățat să mănânce și alt nutreț — este suficient să sugă de 2. ori pe zi. În multe locuri am observat că vițelul mic suge numai de 2. ori pe zi, aceasta este o metodă greșită, căci animalul având foame mare va suge prea hălos (repede) celace va conturba mistuirea, cauzează și cufureală și va influența spre rău dezvoltarea vițelului.

Creșterea artificială o facem atunci când nu lăsăm să sugă vițelul, ci îi dăm lapte din vase sau îi dăm prin aparate. Avantajul acestui fel de creștere este că putem apăra tineretul contra tuberculozei, căci îi putem da lapte pasteurizat (încălzit spre a omorâ germenii bolii) și astfel și după vaci infectate putem crește vițel sănătos. De obicei vaca bolnavă așa infectează vițelul că îl linge când acesta suge, sau dacă și ugerul este bolnav și laptele poată să transmită boala.

Alte avantaje ale creșterii artificiale sunt că, dând lapte prin vase putem regula mai precis cantitatea de lapte după trebuințele creșterii vițelului, putem valorifica și laptele smântânit și astfel putem reduce în mod considerabil spesele de creștere. În sfârșit vițelul crescut în mod artificial nu suferă când încetează hrănirea cu lapte ca vițelul crescut în mod natural.

Creșterea artificială are și multe **desavantaje**, căci pretinde cunoștințe de specialitate, muncă multă și peste tot o curățenie desăvârșită și îngrijire atentă. Însă pe lângă cea mai bună îngrijire totuși de multe ori apar conturbații în mistuire și cufureală, în urmă slăbire, ce cu greu putem îndrepta. Având în vedere că la noi — mai ales în comunele îndepărtate de oraș — vacile dau lapte puțin, laptele n-are preț și creșterea artificială nu este răspândită, am amintit numai această metodă fără să o descriu în mod amănunțit.

La creșterea naturală vițelul în primele 3. săptămâni se nutrește numai prin laptele mamei. Se recomandă a obicinui vițelul să consume în a patra săptămână afară de lapte și nutreț solid, adică fân și abrac. Nutrețul păios pornește funcționarea stomacului și influențează spre bine dezvoltarea oaselor. Scopul abracului este să completeze fânul. Cel mai corespunzător este ovăsul zdrobit sau uruială de ovăș. În străinătate vițelilor de prăsilă se dă și turte de în (mălăoiu). Vițelul de 10. săptămâni poate consuma zilnic $1\frac{1}{2}$ kgr. fân și $1\frac{1}{2}$ kgr. ovăș.

Când vițelul a ajuns la vârsta de 4—5. luni și s-a dezvoltat în mod satisfăcător, se trage laptele adică se înfarcă. Înărcarea are influența covârșitoare asupra dezvoltării mai departe a vițelului, căci lipsa laptelui adică nutrețului bogat în albumine o resimte

animalul. Cu toate că înărcarea cât mai târziu este avantajoasă asupra dezvoltării vițelului, timp prea lung nu putem lăsa să sugă, căci aceasta mărește spesele de creștere. Se recomandă ca vițelele de rasa Simental să fie înărcate la vârsta de 16—20. săptămâni, iar vițelii (tăurași) la 20—24. săptămâni. La înărcare vițelele trebuie să albe greutatea vie de 120—150. kgr.) iar vițelii de 150—180. kgr. Vițelul sugător sporește zilnic $1-1\frac{1}{4}$ kgr. greutate și pentru 1. kgr. spor de greutate are nevoie de 6—10. litri de lapte.

Acum să vedem *cum trebuie să nutrim vițelul înărcat*. La noi vițelii crescui în mod natural în general sunt binșori, fiind jinuți și crescui cum se cade, însă nutrirea celor înărcăți lasă foarte multe de dorit. Dela mulți crescători am auzit vorbirea următoare: „Vițelul trebuie să plardă carnea de lapte“. Aceasta este o credință cu totul greșită deoarece *oprirea sau decădere în dezvoltarea animalului tiner ar fi o greșală ireparabilă*. Cauzele principale pentru ce vițelii nu se dezvoltă în mod satisfăcător trebuie să o căutăm pe de o parte în faptul că vițelii după înărcare nu sunt nutriți în mod corespunzător, pe de altă că junințele sunt lăsate la taur înainte ce au îndeplinit vârsta de 2. ani. Nutrirea slabă, iipsa de pășune și nutrețul prea voluminos are ca urmare pântece de pae, spinarea strâmbă, încovoiată și dezvoltarea insuficientă a pieptului.

Vițelului înărcat în locul laptelui trebuie să dăm alte substanțe bogate în albumine și minerale ca să poată forma carnea și scheletul osos. Nutrețul cel mai natural este fânul de livadă, de lucernă, de trifoi din care zilnic trebuie să-i dăm 3—4. kgr., iar ca abrac un amestec de $2\frac{1}{2}$ kgr. compus din ovăș, orz, mălăoiu și puțin porumb. Pentru acoperirea lipsei de minerale, este bine să dăm în hrana vițelului 30 gram calcium carbonat (praf de var).

Pășunatul influențează spre bine dezvoltarea vițelilor. Însă hrana de pe pășune ori cât de bună și abudentă ar fi numai la vițel peste 6. luni poate acoperi trebuințele în materii nutritive. Pășunile noastre sunt în general foarte slabe, așa încât servesc numai pentru mișcare. Vițelul înărcat până la etatea de 9. luni crește zilnic 0.7—1.0 kgr. în greutate. Cu înaintarea vârstei se micșorează facultatea de creștere și nutrirea vițelilor trebuie acomodată acesteia. *Nutrirea vițelilor peste prima iarnă* trebuie să fie bazată pe fân și abrac, bogate în substanțe strict necesare creșterii.

Dacă în primul an de creștere am asigurat dezvoltarea normală a vițelului prin jînere și nutrire rațională, atunci în *al doilea (în deosebi în al treilea an) de creștere putem cruța nutrețul*, ba chiar este bine să punem pe primul loc creșterea sănătoasă pentru mărirea rezistenței. Așa de exemplu: junințele cari au ajuns la maturitatea sexuală, în urma nutririi prea

abundente pot să nu prindă vițel. Deci în anul al doilea de creștere junincele vara trebuie să fie ținute la pășune, care, (dacă ar fi prea slabă,) trebuie completată prin nutreț verde cosit, iar peste iarnă fânul este nutrețul cel mai important, însă acesta îl putem înlocui treptat tot mai mult prin pae, pleavă și sfeclă. Din abrac este destul dacă dăm după trebuință 1/2 cel mult 1. kgr. pe zi. Vițelele în vârstă de 8—12. luni, cresc zilnic cu circa 0.6 kgr. la 12—18. luni cu 0.4 kgr. la 18—24. luni cu 0.3 kgr. iar peste 2. ani cu 0.2 kgr. greutate vie.

În cazul când juninca are doi dinți crescuți și a ajuns la 280—400. kgr. putem să o lăsăm la taur căci din ea va deveni vacă bună de peste 500 kgr. greutate.

Nutrirea vițelor (tăurașilor) aceștia având mai mare energie de creștere, trebuie să se acomodeze la aceasta facultate și astfel se recomandă ca vițelii pentru prăsilă să sugă cu o lună mai mult, decât vițelele, iar nutrirea mai intensivă să fie continuată și

în al 2-lea an de creștere. Pășunarea sau în lipsa acesteia mișcarea sistematică este strict necesară și la tăurași. Având în vedere că creșterea vițelor reclamă muncă conștiințioasă și spese considerabile vom ține și crește puțini vițel dar buni. pe cari însă trebuie să-i creștem și nutrim în mod rațional, ca să obținem animale valoroase.

Animale (tăurași, juninci) bune de reproducție vom avea numai atunci dacă creștem vițelii buni proveniți din părinți aleși, ținuti și nutriți în mod corespunzător. Plătim biruri grele străinătății și crescătorilor din alte județe pentru animale de prăsilă din cauză că nu creștem vițelii așa cum trebuie. Sfătuesc crescătorii de vite cornute din județul Arad să urmeze sfaturile expuse în acest articol ca să obțină vite bune și atunci nu vom fi constrânși să ne procurăm taurii de reproducție din altă parte. În împrejurările grele economice de astăzi numai atunci vom putea reuși dacă nu neglijăm creșterea vițelor, ci recunoscând greșelile ce le-am făcut, vom aplica învățăturile științei agricole.

Mai multă grijă pentru animalele din curte

de Simion Greku Ing. Agronom

Am intrat în toiu primăverii, cufundându-ne pe deaintregul în grijile noastre plugărești. Evident că toți ne silim din răputeri, ca din rodul muncii noastre să scoatem cât mai mult folos.

„Cum“ se pune întrebarea?

Pe lângă munca și forța mușchiulară ce o depunem pentru îngrijirea culturilor dela câmp, în curte, pe pășune, fânețe, se mai cere cunoștințe, care vor lumina meseria noastră plugărească și ne-a ajuta, ca din meseria noastră să facem un instrument de bogăție și bucurie pentru plugărimă.

Cerințele vremii reclama dela noi cât mai multe pretenții, între care cele mai însemnate sunt cunoștințele noastre profesionale plugărești, cât mai bogate și cât mai variabile.

Țăranul nostru plugar de multe ori să plângă că boul nui gras, oaia are lână puțină și de proastă calitate, iar vaca îi iese rea de lapte, la mulsoare deabia indestulând foamea vițelului.

Nu se întreabă, însă dacă hrana ce o dă vitelor, este sau nu indestulătoare, și poate că mai este și de o calitate foarte slabă.

Avem foarte multe fânețe în județ și se pune întrebarea ce trebuie să știm noi despre dănsle, ca ele să corespundă cerințelor noi ale vremii?

Ce trebuie să știm noi despre plantele ce cresc pe această pășune, care dintr'ânsele sunt cele mai bune și folositoare? Ele sunt multe, unele mai hrănitoare, altele mai puțin hrănitoare, altele nu sunt mâncate de loc de animale și în fine plante otrăvitoare, care produc boli și chinuri organismului.

Cunoscând acele plante, ne vom de seama numai decât de valoarea fânului, ce îl vom cosi și pe care îl vom pregăti pentru iarnă. Vom lua măsuri pentru a le stărpi pe cele rele, ușurându-le creșterea celor mai bune.

Toate plantele ce cresc pe o pășune le putem împărți în următoarele 5 grupe:

1.) Cele mai folositoare din toate ierburile sunt cele spicoase (graminele ovăsciorul): Ovășisorul, Păiușul de livezi, golomăzul, reigrasul italian, coada vulpi, timofica. Aceste plante sunt înalte, de talie mare. Urmează apoi plantele de talie mică, scunde: reigrasul englezesc, firisorul de livezi peptănărița, ovășul sălbatic, iarba câmpului, păiușul roșu. Toate aceste plantele pe lângă substanțele hrănitoare ce le conțin, dau și multă dulceață fânului.

2.) Urmează apoi plantele păstăioase (leguminoasele): trifoiu, lucerna, sparceta, mazăricea, iar în ultimul timp fasolea de Mangiuria—Soja. Aceste plante conțin în ele într-o măsură foarte mare substanțe albu minoide, de mare preț pentru hrana animalelor.

3.) Sunt multe plante care, deși mai puțin nutritive, în schimb însă îmbunătățesc gustul, parfumul, aroma fânului, — așa este chimionul, coada șoarecelui, odoleanul.

4.) Dincolo de acestea trei grupe se așază buruenele deloc folositoare, ca pirul roșu, rogozul, barba ursului, papura, care nu să mănâncă de animale și dau fânului un miros urât.

5.) În fine în grupa 5—a se așază plantele otrăvitoare, între care cea mai vătămătoare este „Galbinea“, care ușor se cunoaște, fiind că crește în locuri joase și ape stătătoare. Arc o floare galbenă.

Cu cât plantele din primele grupe sunt mai multe: cu atât animalul din timpul iernei va avea o hrană mai bună și deci o creștere și o dezvoltare mai viguroasă. Și invers, cu cât fâneața este năpădită de plantele din grupa 4-a sau 5 a, cu atât animalele vor

fi mai slabe, pipernicite, expuse meru la diferite boli.

Avem datoria cu toții să cunoaștem acest lucru și din timp să mergem pe pășune și să stărpim pe cele vătămătoare ușurând totodată o creștere accelerată acelor folositoare.

Aviz cumpărătorilor de sămânță de grâu dela Ferma d-lui Dr. Coloman Konopi, Odvoș

Dl. Dr. Coloman Konopi proprietarul stațiunii de ameliorarea grâului din Odvoș, aduce la cunoștința celor cari au cumpărat dela Dsa grâu de sămânță pentru anul 1933/34 că Ministerul Agriculturii și Domeniilor prin adresa Nr. 32811/935 i-a adus la cunoștință că în lipsa de fonduri disponibile nu i poate bonifica supra prețul după cum obișnuie-se în anul 1929—32, deci dela sine se înțelege că nici D-sale nu i-se oferă posibilitatea de a face cumpărătorilor rebonificări din prețul grâului de sămânță vândut.

Intrebări și Răspunsuri.

1. D-lui Gheorghe Ioja nolar l. p. Cuvin.

Vă comunicăm că din parte-ne Vi-s-a trimis regulat Buletinul. Nu putem ști pentru ce nu Vi se imanuiază. Rugăm a cerceta la oficiul postal de acolo.

2. Dl. Director Școlar al Comunei Surduc pl. Tileagd (Bihor) Vă rugăm a ne trimite suma de 50 Lei. Buletinul Vi-se va expeda regulat după ce va apare. Cu poșta de azi v-am expedit numerele anului crt.

3. Dl. Iosif Sigmeth, inv. director. Peregul mare Vă avizăm că Buletinul se expediază în mod regulat la adresa Școalei. Intrucât voiți să se trimită pe adresa DV. particular, rugăm să ne expedați suma de Lei 50 ca abonament pe anul crt.

Scrisoarea primită dela Părintele Alex. V. Munteanu, Pil

Mult Stimat Dle Insp. General!

Inițiativele, îndrumările—sfaturile părintești, științifice, agricole—veterinare etc. ale »Buletinului Agricol«, sunt ca o rouă, »mană cerească... de neprețuit îndeosebi pentru oropsitul nostru neam românesc, putând și plugarii noștri vajnici de a-și completa cunoștințele lor de meserie agricolă...

Deci și eu care trăiesc cu și între el, și cunoșcându-le un f. mare neajuns (fiind vorba de hrană, ba chiar de o medicină), viu cu următoarea propunere, care doresc să treacă în inițiativa, activitatea Camerei...

Deoarece, în multe comune sunt și f. mulți săraci, ba și cu mulți prunci (apărătorii de mâine a scumpei noastre patrii), și în lipsa de mijloace n'au posibilitatea, de a avea »măcar o vacă«, de a le da laptele, mâncarea aceasta binecuvântată hrănitoare...

aboa o pot procura—cersi, căci zilnic trebuiesc și patele și omul când și de câte ori nu le are... căci la casă trebuiesc multe...

Deci, îndrăznesc și eu a veni cu o soluție — propunere modestă, dar de mare folos pentru neamul omenesc în general din țara n. iubită. Cum a-Ți ameliorat minunat grâul, ba grijiți și introduce-Ți animale-păsări de soiu... etc. *Ar fi bine să se schimbe și caprele inferioare cele multe colorate cu abea 1—2 litri lapte zilnic cu miros...* cu capre mari albe cu 4—6 litre zilnice fără miros, ba fătând și câte 2—3 iezi deodată... paremi-se de soiul Șveif, căci obiceiul de a ține astfel de capre e f. sănătos, pentru că ele nu se îmbolnăvesc niciodată de tuberculoză și deci se poate mânca și lapte nefiert fără nicio teamă. (Soi fără coarne). Protoiereul r. c. din Elek... a răspândit în întreaga com. acest soi având suflet și inimă pentru ai săi, deci și noi toți la puțină muncă... îndeosebi Camera n. bună și românească... În Banat încă sunt, îndeosebi nemții le fin. M'ar plăcea mult să ajutăm sărăcimea, și pe cei nevoiași debili-anemici și flămânzi... văzându-i mai viguroși-sănătoși-rezistenți, doară ei sunt »talpa țării, rebue să fie barem binisor hrăniți... Eu mi-am cumpărat din Becicherecul-mic una de soi cu 450 Lei, dar ce folos că »numai eu«, poate că am spart ghiaja, ce e mai principal... căci îndeosebi »mulțimii poporului îi trebuiește... Rugăm răspuns!

Cu stimă:

Pr. Alex. V. Munteanu paroh

Cuvintele DV. din adresa trimisă, le-am luat cu mulțumită la cunoștință și ne bucură interesul mare ce se mani- festă față de Buletinul nostru.

În privința întrebării DV. cu privire la capre, vă comunicăm că acum 3 ani am făcut intervenție, și ne am ocupat de chestiunea chiar a unui import dar nu ne-a succedat. În jud. Arad sunt capre din soiul Saanen, o să căutăm să ne interesăm și apoi vă vom răspunde.

Nouii abonați la Buletin, cari și-au plătit abonamentul în luna Aprilie 1935.

1. Boja Vasilie, Secaș Lei 30.—

2. Moșia Dom, A. Mocsonyi, Foen Lei 50.—

3. Hălmegean Gligor, Semicac Lei 30.—